

Projev pana Skaly při odhalení pamětní desky dne 26.5.2012

Vážení spoluobčané, vážení hosté

Vám všem dobrý den s poděkováním za Vaši přítomnost na dnešní pamětní akci v Hradci. Byl jsem pověřen, a jsem poctěn, že při dnešní slavnostní příležitosti Vás budu provázet nevšední, téměř až historickou cestou života.....cestou několika generací rodu Linhartů - rodiny doktorů, která ovlivňovala naši vesnici po několik století.

Vědom si toho, že za rodem Linhartů zůstáváme něco dlužni, pracoval jsem podrobnější zprávu před 25 lety pro lékařský vědecký institut, jmenovitě pro pana docenta doktora Paichla, jakýsi rozbor o působení několika generací Linhartů, přičemž jsem čerpal ze soukromé kroniky a z osobního kontaktu s MUDr. Wilhelmem Linhartem a jeho manželkou Matyldou v letech 1945 až do 1955 doktorova skonu.

Potom jsem čerpal již jen z vyprávění ovdovělé Matyldy Linhartové - moje první vědomé setkání s MUDr. Linhartem bylo před 76 lety při mém ošetřování po úrazu páteře s následnou dlouhodobou péčí MUDr. Linharta.

Vyslovíme-li v Hradci, Stodě, Holýšově jméno MUDr. Wilhelma Linharta, nalezne se vždy někdo z pamětníků, který přidá přívlastek zázračný, nebo jen machr. Věhlas našeho doktora přesáhl hranice kraje a na jeho jméno jsme mohli narazit i ve vzdálených koutech Čech i Moravy - vypravěči sice nedokázali říci, kde vůbec nějaký Hradec je, ale bezpečně věděli, kdo je MUDr. Linhart. Jestliže budeme pátrat po zkušenostech, kde MUDr. Wilém Linhart získal množství znalostí, dovedností, praktických zkušeností, zejména u zlomenin (není znám jediný případ, kdy jím ošetřená zlomenina způsobila znetvořenou ruku, nohu a pod.) nutně se dostaneme do 17. stolení, kdy se začala psát lékařská historie rodiny Linhartů.

Vůbec prvním z rodu Linhartů byl na katastru obce Hradce zaznamenán Mathesius Linhart, který se narodil v r. 1645 ve Francii a po třicetileté válce přišel na výzvu českého krále z Bavorska do Čech. Sebou si přinesl oficiální dekret k neomezenému vykonávání - povolání - napravování zlomenin. Jako pastýř měl celý den čas věnovat se rostlinám kolem Hradce a sbírat je pro mazání a čaje. Tahle vlastnost musela na Matějova následníka, neboť se předávala během osmi generací z otce na syny, jak to ukázal další vývoj. Podle údajů kroniky zemřel Matěj Linhart ve věku 89 let v r. 1734. Předběhl jsem čas, když jsem uvedl, že Matěj se do Hradce přišel v r. 1677 a s manželkou zanechali po sobě v Hradci syny Jakoba a Bartoloměje. Jakob (Jakub) pokračoval ve stopách svého otce. I on působil jako pasák dobytka. Šel v otcových zkušenostech a i on se stal hojitelem zranění lidí i zvířat. Jakub Linhart přežil svého otce o 20 let a zemřel v r. 1745.

Další syn Bartolomäus - Bartoloměj byl již uváděn v Hradci na malém hospodářství vedle pastýřského domu na čísle popisném 44. V jeho rodném listu najdeme rok 1700 jako datum narození a jako rok skonu je uváděn rok 1758. I on vykonával stejné povolání jako otec.

Prvním z Linhartů, který byl spojován s lékařskou vědou, je Bartolomějův syn Paul - Pavel, který se narodil v r. 1738 a následoval povoláním svého otce. Koupil hospodářství, byl to dům na zbourání čp. 43, tento přestavěl na kamennou budovu s poschodím, kterou využíval i pro ubytování svých pacientů. Jako léčitel zlomenin - úspěšný léčitel - byl vyhlášen v celém okolí. Tento věhlas nezůstal bez odezvy u cechovních doktorů. Byl pro své umění studovanými lékaři pronásledován a zlehčován, i když leckterý z těchto se jím dal léčit a nebylo výjimkou, že právě tito lékaři vyhledávali u Pavla radu a pomoc. V r. 1788 byl Pavel Linhart přijat do chirurgického grémia královské společnosti města Plzně.

Se svojí manželkou dali život synu Josefovi, který se narodil v r. 1782. Josef Linhart získal kompletní vzdělání a později byl také jako odborník přijat do lékařské společnosti. Kromě lékařské praxe působil Josef jako nositel vzdělání s mnoha pochvalnými dekrety. Po jeho náhlé smrti v r. 1833 přebrala jeho praxi a tuto vedla vdova Marie Anna, rozená Helmová z Nedražic a to do doby návratu syna Antonína. Ten studoval v Praze a v r. 1836 převzal praxi otce.

Zmíněný Antonín se narodil v r. 1813 a zemřel v r. 1883. Byl to již doktor s diplomem- jeho starší bratr Josef byl doktorem v Plzni. Významným počinem Antonína bylo přestavění objektu čp. 43 v Hradci, tak jak existuje dodnes. V době, kdy plnil funkci nemocnice, bylo v prvním patře 20-25 lůžek, vedle byl pokoj pro matky s dětmi, v průčelí operační sál, kancelář a čekárna.

Jeho syn MUDr. Antonín Linhart se narodil v r. 1850 a zemřel v r. 1901. Byl vyhledáván nemocnými z celých západních Čech i Bavorska. Nebyl jen věhlasným doktorem, ale i dobrodincem chudých pacientů. Velmi mu záleželo na blahu občanů. Jako "vzor věrného doktorského následovníka" mu byl propůjčen rok před jeho smrtí v 51 letech zlatý záslužný kříž krále.

V Hradci byl také nositelem veřejné činnosti různých spolků a stál jako první náčelník v čele Sboru dobrovolných hasičů. Dokladem toho, že nebyla zapomenuta jeho záslužná činnost, stojí dnes u pamětní desky jeho syna Wilhelma čestnou stráž členové současného Spolku dobrovolných hasičů v Hradci. Spolu s manželkou, rozenou Sölchovou, která zemřela v r. 1931 dali život třem synům, kteří si také zvolili doktorské povolání. MUDr. Adolf Linhart byl primářem v nemocnici v Platné a zemřel v r. 1953 v Praze na klinice. Druhý syn Otto Linhart byl obvodním lékařem v obci Rybník a zemřel v r. 1934. Nejstarší syn MUDr. Wilhelm Linhart se narodil 30.11.1878.

A tak se dostáváme k člověku, který svým životem završil cestu rodu Linhartů a kterého si budeme pamětní deskou připomínat. MUDr. Wilhelm Linhart nese ještě druhé křestní jméno Adam po dědečkovi Adamu Sölchovi ze Vsi Touškova. MUDr. Wilhelm Linhart byl stejně tak jako jeho předci úžasně činným pomocníkem nemocných a zraněných. Po své promoci na lékařské fakultě University Karlovy v Praze v r. 1902 se vrátil do Hradce. Významné nabídky k nástupu do renomované vídeňské kliniky odmítl, aby mohl pokračovat v cestě nastoupené jeho předky. Původní nemocnici v Hradci přenechal své sestře a v r. 1910 postavil nové sanatorium, které bylo vybaveno na tehdejší dobu moderními přístroji a nástroji. Byla tu dokonalá ortopedická aparatura a široko daleko první rentgenový přístroj.

Služeb jeho sanatoria nevyužívali jen místní, jeho lékařská činnost neměla při zlomeninách a úrazech prakticky žádné hranice. Ochotně zajížděl do samot a končin, kam se jinému lékaři nechtělo. Byl znám i jako lidumil, který tehdy nemajetnému a chudému pacientu zaplacení promíjel se slovy "až budete mít, tak zaplatíte"- většinou zůstalo, jak bylo.

Velkou důvěru a postavení měl MUDr. Wilhelm Linhart u horníků. Do sanatoria byli převáženi zranění z uhelných revírů Zbůchu, Nýřan, Tlučné i ze vzdálených Radnic. Jeho ordinační hodiny neměly konce.

Podle potřeby vzal svoji kabelu k rodičce, kde již nestačil um porodní asistentky, ošetřil sedláka podle potřeby ve večerních hodinách a čeládce v hospodářství vyhověl vždy podle osobních potřeb těchto lidí. Po ranním návratu do nemocnice, začal svojí práci, rengenoval, operoval, napravoval zlomeniny, sádroval, šil, rovnal kyčelní klouby dětí atd. A potom následovala prohlídka nemocných v rajonu, tj. pěší pochůzkou po okolních vesnicích. V dřívějších letech pokrýval lékařské potřeby skláren v Holýšově a Heřmanově Huti. Za druhé světové války mu přibyl další obvod, když se stal lékařem muničního závodu v Holýšově.

Ani válečné období, které prožíval jako příslušník Velkoněmecké říše nezaznamenalo ozvěnu v jeho lidských postojích. Ke svým pacientům se choval vždy rovnocenně bez ohledu na příslušnost nebo jazyk. Se stejnou pečlivostí léčil francouzské, ruské, polské zajatce z holýšovských a stodských pracovních táborů a nejednou potajmu, protože to bylo pro něj až nebezpečné. Nedělal rozdílů - s česky mluvícími pacienty se snažil mluvit alespoň lámavou, ale srozumitelnou češtinou.

Kromě lékařského povolání byl MUDr. Wilhelm Linhart významným činitelem kulturního života v Hradci. V roce 1921 patřil mezi zakladatele německého kulturního spolku a v r. 1932 se stal zakládajícím členem nepolitického spolku - spolku Johana Wolfganga Goethe - politiku zcela ignoroval - říkal: "Jsem doktor, dělám to, co jsem se ve školách naučil, a co mě naučil můj táta, politika mě nezajímá, to radši budu chodit na ryby." Svým zásadám zůstal věrný.

Po osvobození Hradce od šestileté německé okupace byl MUDr. Wilhelm Linhart se svojí manželkou Matyldou zapsán samozvoleným národním výborem v r. 1945 do seznamu sudetských Němců, určených k odsunu. Bylo s podivem, že na určování osob do seznamu k odsunu se podíleli tací, kteří k tomu měli nejmenší morální právo. K vyškrtnutí lékaře a jeho rodiny ze seznamu došlo po opakované intervenci zbužského a tlučenského uhelného revíru s významnou podporou již nového MNV. Na začátku r. 1948, kdy byla MUDr. Wilhelmu Linhartovi a jeho ženě přiznána Okresním národním výborem ve Stříbře československá státní příslušnost s německou národností.

Ve značně omezeném prostředí, bez vlastního dopravního prostředku vykonával MUDr. Linhart i nadále po r. 1945 svojí praxi a v porevolučním období prováděl takové lékařské zákroky, které oceňovali i lékařští odborníci v plně vybavených lékařských ordinacích. Byl po celý zbytek života také sportovním lékařem hradeckých fotbalistů. V případě, že byl v Hradci fotbalový zápas, odkládal své pochůzky za pacienty, až byl jasné, že

fotbalisté nebudou potřebovat ošetření. Po r. 1947 se hradecká praxe MUDr. Linharta omezila na léčbu zlomenin a praktickou medicínu, ale i dále své lékařské umění dával pacientům s lidumilnou samozřejmostí. Byl veřejně činný, s vrozenou samozřejmostí podporoval jak finančními prostředky, tak svými vědomostmi činnost veřejných spolků a organizací.

Jeho láska k člověku a lékařské vědě byla obdivuhodná - ti občané a pacienti, kteří s ním po určitý životní úsek šli tvrdí, že MUDr. Wilhelm Linhart byl osobnost, na kterou se nezapomíná.

Svůj život spojil s manželkou Matyldou rozenou Müllerovou v r. 1908, když v den svého sňatku zasadili pamětní dub /na zahradě č.p. 45/ dnes už jako symbol rodu Linhartů. Dali život dvěma dcerám, které však šly již jinou cestou. MUDr. Wilhelm Linhart zemřel 15. února 1955 ve věku 77 roků po 52 letech lékařského života při výkonu svého povolání v západočeských cihelnách Stod, kde ještě působil stále jako závodní lékař. Jeho pohřeb byl vypraven ze sanatoria, které v r. 1910 postavil.

On a jeho manželka završili téměř 300 letou ságu rodu Linhartů v Hradci a proto s projevem úcty a vděčnosti budiž na paměť dalším generacím odhalena pamětní deska MUDr. Wilhelma Linharta a rodu Linhartů.